



ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ & ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
STUDIUM HISTORICORUM ECCLESIASTICORUM

ΔΙΕΘΝΕΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Άγιου καὶ Ἐνδόξου
Ἀποστόλου & Εὐαγγελιστοῦ
Λουκᾶ Ὁδοί»



«Quests of the Holy
& Glorious Apostle
and Evangelist Luke»



2 - 4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2024
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΛΗΜΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ



Ὀργανωτική Ἐπιτροπή

- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερώνυμος
- Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Βενιανάκης, Πρωτοσύγκελλος Ἱ. Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας
- Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος, Ἀν. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ
- Μέγ. Πρωτοπρ. Ἀντώνιος Μπαφαλοῦκος, Δρ Urbaniana
- Ζαχαρίας Γεωργούσης, Δημοσιογράφος

Ἐπιστημονική Ἐπιτροπή

- Χρῆστος Ἀραμπατζῆς, Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΑΠΘ
- Ἀρχιμ. Ἀρίσταρχος Γκρέκας, Ἐπ. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ
- Ἐμμανουήλ Καραγεωργούδης, Κοσμήτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς, ΕΚΠΑ
- Χρῆστος Καραγιάννης, Ἀντιπρύτανης ΕΚΠΑ
- Βασίλειος Κουκουσᾶς, Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν Βενετίας
- Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος, Ἀν. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ



Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ τιμὴ, σᾶς ὑποδεχόμε-
στε στὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο ὑπὸ
τὸν τίτλο «Ἁγίου καὶ Ἐνδόξου Ἀποστόλου
καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ Ὁδοί», τὸ ὁποῖο
διεξάγεται στὴ Μαρτυρικὴ Πόλη τῶν Καλα-
βρύτων, στὸν τόπο αὐτόν, ὅπου δεσπόζει ἡ
χαριτόβρυτος ἱερὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς
Μεγαλοσπηλαιώτισσας, μία ἀπὸ τὶς πλέον
φημισμένες εἰκόνες στὸν Ὁρθόδοξο κόσμο,
τὴν ὁποία, κατὰ τὴν παράδοση, ἱστόρησε ὁ
Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς.

Ἡ ἰσχυρὴ αὐτὴ παράδοση τῆς τοπικῆς μας
Ἐκκλησίας, μᾶς ὡδήσε στὴ σύγκληση τοῦ ἐν
λόγῳ Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου καὶ
εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἡ συμμετοχὴ σὲ αὐτὸ δια-
κεκριμένων ἐπιστημόνων ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο
δὰ συμβάλει καθοριστικὰ στὴν ἀνάδειξη τῶν
ποικίλων πτυχῶν τοῦ ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέ-
ροντος θέματος τοῦ Συνεδρίου μας.

Μετ' ἐγκαρδίων εὐχῶν

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἱερόνυμος

3

Ἱερὰ Μητρόπολις
Καλαβρύτων & Αἰγιαλείας

Studium Historicorum Ecclesiasticorum



Παρασκευή, 2 Φεβρουαρίου 2024

Πολύκεντρο Πολιτιστικὸ Κέντρο Καλαβρύτων

Ἔναρξη Ἔργασιῶν Συνεδρίου

Χαιρετισμοί:	18:00	19:00
<ul style="list-style-type: none">- Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμος Β΄- Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες- Χρῆστος Καραγιάννης, Ἀντιπρύτανης ΕΚΠΑ- Πολιτικὲς Ἀρχές- Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος, Ἀν. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΣΠΑ- Ἀναστασία Κουμούση, Διευθύντρια Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Ἀχαΐας- Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος, Δήμαρχος Μαρτυρικῆς Πόλεως Καλαβρύτων		
Κήρυξη ἔναρξης ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου:		
<ul style="list-style-type: none">- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερώνυμος		

1η Συνεδρία

Προεδρεύων: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερώνυμος.

<ul style="list-style-type: none">- Philippe Blaudeau, Professeur des Universités en histoire romaine, Université d'Angers: «<i>Peter, Paul, James and the other apostles. Competition and alliance</i>»	19:30	19:45
<ul style="list-style-type: none">- Βασίλειος Κουκουσᾶς, Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν Βενετίας: «<i>Ὁ Ἀπόστολος Λουκᾶς στοὺς Βυζαντινοὺς Ἱστορικοὺς καὶ Χρονογράφους</i>»	19:45	20:00
<ul style="list-style-type: none">- Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος, Ἀν. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ: «<i>Ἡ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Αἰγιαλείας</i>»	20:00	20:15
<ul style="list-style-type: none">- Συζήτηση	20:15	20:45
<ul style="list-style-type: none">- Δεῖπνο στὸ Καλλιμανοπούλειο Ἐκκλησιαστικὸ καὶ Διακονικὸ Κέντρο.	21:00	



Σάββατο, 3 Φεβρουαρίου 2024

Πολύκεντρο Πολιτιστικό Κέντρο Καλαβρύτων

2η Συνεδρία

Προεδρεύουσα: Όμ. Καθ. Ίωάννα Στουφή - Πουλημένου

- Χρήστος Καραγιάννης, Άντιπρύτανης ΕΚΠΑ: «Ἡ μαρτυρία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γιὰ τὸν Μεσσία Ἰησοῦ στὸ Κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον (Λκ. 4:18-21)»	09:00	09:15
- Pablo Argárate, Κοσμήτωρ Θεολογικῆς Σχολῆς Graz, Universität Graz: « <i>The Holy Spirit in the Dual Work of St. Luke</i> »	09:15	09:30
- Θωμᾶς Ἰωαννίδης, Όμ. Καθ. ΕΚΠΑ: «Ἡ περὶ Ἐκκλησίας διδασκαλία τοῦ εὐαγγελιστῆ Λουκᾶ»	09:30	09:45
- Gocha Barnovi, Dean, Faculty of Theology, Sulkhan-Saba Orbeliani University, Tbilisi, Georgia: «Τὰ ἐσχατολογικὰ στοιχεῖα στὸν Εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ»	09:45	10:00
- Συζήτηση	10:00	10:15
- Διάλειμμα	10:15	10:30

3η Συνεδρία

Προεδρεύων: Univ.-Prof. DDr. Pablo Argárate

- Daniel Ayuch, Prof. University of Balamand: « <i>Humility as a Model of Life in the Parables of the Way. The Narrative Function of the Jesuanic Logion in Luke 14:11 and 18:14</i> »	10:30	10:45
- Stephen C. Carlson, Assoc. Prof. of Biblical and Early Christian Studies Australian Catholic University, Institute for Religion & Critical Inquiry: « <i>Luke the Evangelist, Papias of Hierapolis, and Apostolic Tradition</i> »	10:45	11:00
- Φώτιος Ἀποστολός, Ἐπ. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ: «Λειτουργικὲς Μαρτυρίες καὶ Σύμβολα στὸ κείμενο τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων»	11:00	11:15
- Βασίλειος Τζέρπος, Ἐπ. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΑΠΘ: «Τὸ κατὰ Λουκᾶν σὲ σπαράγματα εὐαγγελίων τῆς ἀπόκρυφης γραμματείας»	11:15	11:30
- Συζήτηση	11:30	11:45
- Διάλειμμα	11:45	12:00

4η Συνεδρία
Προεδρεύων: Prof. Gocha Barnovi

- Χρήστος Άραμπατζής, Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΑΠΘ: «Τὸ κατὰ Λουκὰν Εὐαγγέλιον στίς ἐρμηνευτικὲς διαμάχες τοῦ Ε΄ αἰώνα»	12:00	12:15
- Γεώργιος Σταυρόπουλος - Γιουσπάσογλου, Ἄν. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ: «Ἡ ἐρμηνεία τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Λουκᾶ στήν Χριστολογική θεματική τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου»	12:15	12:30
- Svetoslav Ribolon, Καθ. Θεολογικῆς Σχολῆς, Πανεπιστήμιο Σόφιας: «Ἡ θεολογική προσέγγιση τῶν Ἀντιοχειανῶν συγγραφέων στό Εὐαγγέλιον τοῦ Ἁγ. Λουκᾶ»	12:30	12:45
- Ἄρχιμ. Ἀρίσταρχος Γκρέκας, Ἐπ. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ: «Ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς στίς Διδαχὲς τοῦ Κερνίτζης καὶ Καλαβρύτων Ἡλία (Μηνιάτη)»	12:45	13:00
- Συζήτηση	13:00	13:30
- Γεῦμα στόν χῶρο τῶν Κατασκηνώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως	14:00	

5η Συνεδρία
Προεδρεύων: Καθ. Ἑλενα Γιαννακοπούλου

- Guram Lursmanashvili, Affiliated Lecturer, Faculty of Theology, Sulkhana-Saba Orbeliani University, Tbilisi, Georgia: «Old Georgian translations of the Gospel of Luke»	16:00	16:15
- Δρ Gevorg Kazaryan, Μεταδιδακτορικός, Τμήμα Θεολογίας, ΕΚΠΑ: «Ἡ περικοπή Λκ. 22,43-44 στή μεσαιωνική ἀρμενική θεολογία»	16:15	16:30
- Ἀνδρέας Ζαχαρίου, Ἐπ. Καθ. Faculty of Theology, Sulkhana-Saba Orbeliani University, Tbilisi, Georgia: «Λκ. 11,2: μιὰ διαφορετική γραφή καὶ ἡ ἰδιάζουσα χρήση της ἀπὸ τὸν Γρηγόριο Ἀκίνδυνο»	16:30	16:45
- Συζήτηση	16:45	17:00
- Διάλειμμα	17:00	17:15

6η Συνεδρία
Προεδρεύων: Ὁμ. Καθ. Θωμᾶς Ἰωαννίδης

- Mor Malatius Malki Malki, Ἀρχιεπίσκοπος Συρορθόδοξων Αὐστραλίας: «The life, acts, works and miracles of the St. Luke the Evangelist according to the Syriac Tradition»	17:15	17:30
- Δημοσθένης Κακλαμάνος, Ἄν. Καθ. Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καὶ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, ΑΠΘ: «Ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς στή βυζαντινὴ ἀγιολογική καὶ ὕμνογραφική παράδοση»	17:30	17:45
- Ion Croitorou, Καθ. Faculty of Orthodox Theology and Education Sciences, Valahia University of Târgoviste, Romania: «Ἡ τιμὴ τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ στους Ρουμάνους»	17:45	18:00
- Συζήτηση	18:00	18:15
- Διάλειμμα	18:15	18:30

7η Συνεδρία
Προεδρεύων: Έπ. Καθ. Φώτιος Άποστολός

- Έλενα Γιαννακοπούλου, Άν. Καθ. Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας & Θρησκευολογίας, ΕΚΠΑ: «Άγιογραφικές Χρήσεις του Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ στή Συνοδική καὶ Κανονική Παράδοση τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας»	18:30	18:45
- Εἰρήνη Κασάπη, Έπ. Καθ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ: «Ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Βλαδίμηρ καὶ ἡ ρωσικὴ παράδοση τῆς ἱστορήσεώς της ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ»	18:45	19:00
- Μέγ. Πρωτοπρ. Ἀντώνιος Μπαφαλοῦκος, Μεταδιδακτορικός, Τμήμα Θεολογίας, ΕΚΠΑ: «Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καὶ ἡ ἱεραποστολικὴ του δράση ὡς ποιμαντικὴ πράξη τῆς Ἐκκλησίας»	19:00	19:15
- Συζήτηση	19:15	19:30
- Διάλειμμα	19:30	20:00



8η Συνεδρία
Προεδρεύων: Καθ. Βασίλειος Κουκουσᾶς

- Ἰωάννα Στουφῆ - Πουλημένου, Ὁμ. Καθ. ΕΚΠΑ: «Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ὡς ζωγράφος: παράδοση καὶ εἰκονογραφία»	20:00	20:15
- Γέρων Μάξιμος Ἰβηρίτης: «Ὁ ἀγιογραφικὸς χρωστήρ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, συμφῶνως μὲ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἱστορικὰς πηγὰς»	20:15	20:30
- Γεώργιος Τσιμπούκης, Δρ Ἀρχαιολόγος στὴ Γενικὴ Διεύθυνση Ἀρχαιοτήτων καὶ Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς: «Τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Λουκᾶ ὡς πηγὴ τῆς ὀρθόδοξης εἰκονογραφίας: Τὸ Γενέσιο τοῦ Προδρόμου σὲ φορητὲς εἰκόνες τῆς Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς περιόδου»	20:30	20:45
- Συζήτηση	20:45	21:00
- Δεῖπνο	21:30	



Κυριακὴ, 4 Φεβρουαρίου 2024

- Ὁρθρος καὶ πολυαρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱ. Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Καλαβρύτων	07:00	10:00
Λήξη Ἐργασιῶν Συνεδρίου	12:00	13:00
- Γεῦμα στὸ Grand Chalet	13:30	

8

Ἱερὰ Μητρόπολις
Καλαβρύτων & Αἰγιαλείας

Studium Historicorum Ecclesiasticorum